

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Variarvm Lectionvm Libri Dvo Theodori Canteri
Ultraiectini**

Canter, Dirk

Antverpiæ, M. D. LXXIII.

D. Augustinus illustratus & emendatus. Cap. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70886)

Ant. Mure
Varia Lecti
LIII
28

Χώρα ἐν οἰσπόλῳ, ὅθ' ἄλις ἀναβέβρυχεν
Καλὸν πηλιθαῖον, τὸ δ' ἐτε προῖα δόνει
Παντοῶν ἀνέμων, καὶ τε βρύξ ἀνθεὶ λάλῳ
Ἐλθὼν δ' ἔξαπίνης ἀνεμὸς σὺν λαίλαπτι
Βότρυν τ' ἔξέσπεψε καὶ ἔξετάνυσ' ἐπὶ γαίᾳ
Homerus hos versus ad verbum transulit
ubi loquitur de Euphorbo, quem Menelaus
cit. Et quae Orpheus in Theogonia de Saturno

Κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν ἄνεμα χυμῶν
Ἦρ' ἰσχυρὰν ἀνδραμάτωρ.
Ea Homerus Odyss. i. ad Cyclopem transulit.

D. Augustinus illustratus & emendatus

CAP. IIII.

AUGUSTINVS lib. 19. cap. 23. De civitate
Dei, ubi de Apollinis oraculis ex Porphyrio
sputat, inter cetera sic inquit: Sed ad manifestam
veniamus, & audiamus, quàm magnum Deum
esse Iudeorum. Ita ad ea quae interrogavit
linem, quid melius verbum sine ratio? Responsum
inquit, versibus, haec dicens. Ac deinde sub
Apollinis versus, in quibus & isti sunt, ut quae
satis est inde decerpam:

In Deum verò, inquit, generatorem, & in
gem ante omnia
Quem tremunt caelum & terra atque mare,
Et infernorum abdita, & ipsa numina per
rescunt.

Quorum lex est Pater, quem valde sancti hono-
rant Hebraei.

Cum ad hunc locum nihil dicat doctiss. vir L. dui-
cus Viues, qui doctissimis commentariis hunc au-
ctorem illustravit, non videbor operam ludere, si
Oraculi versus Gracos à nobis observatos, in mediū
attulero. Oraculi itaque versus sic se habent, teste
Lactantio, in libro De ira Dei cap. 23. qui sic in-
quit: Apollo Milesius de Iudeorum religione consul-
tus, responso hoc indidit:

Ἡ δὲ θεὸν βασιλῆα καὶ ἄρχοντα θεῶ πάντων
Ὁν ἔμεται καὶ γαῖα καὶ ἄρανός ἡδὲ θάλασσα
Τάρταροί τε μύχοι καὶ δαίμονες ἀμφὶ τούτων.

Et paulo post eodem capite, sic inquit Augustinus:
Denique tanquam mirabile aliquid atque incredibile
prolaturus, prater opinionem, inquit, profecto qui-
buscūq; videatur esse, quod dicturi sumus. Christum
enim dñ piissimum pronunciauerunt, & immortalē
factum, & cum bona predicatione eius memine-
runt. Christianos autem pollutos inquit, & con-
taminatos, & errore implicitos esse dicunt: & mul-
tis talibus aduersus eos blasphemis vtuntur. Dein-
de subiicit, velut Deorum oracula blasphemantium
Christianos. & post hæc. De Christo autem inquit
interrogantibus si Deus est, ait Hecate, Quandoqui-
dem immortalis anima post corpus vt incedit, no-
ssi: à sapientia autem absissa semper errat. Viri
pietate præstātissimi est illa anima, hanc colūt aliena

Ant. Mure
Varia Lecti
LIII
28

a se veritate. Deinde post verba eius quasi oraculo
summam contempsit: Pysimum igitur virum, qui
quit, eum dixit, & eius animam sicut & aliorum
piorum post obitu immortalitate donatam, & hoc
colere Christianos errantes. Interrogantibus autem
inquit, cur ergo damnatus est, oraculo respondit
Corpus quidem debilitantibus tormentis semper
positum est, anima autem piorum caelesti sedi
Illa autem anima alijs animabus fataliter dedit, quibus
fata non annuerunt Deorum obtinere dona, nec
habere Iouis immortalis agnitione, errore implicari.
Propterea ergo Dijs exosi: quia quibus fato non
nosse Deum, & dona a Dijs accipere, his fataliter
dedit iste errore implicari. Ipse vero pius & in caelestibus
sicut pijs concessit. Itaque hunc quidem non blasphemus
bis, miseraberis autem hominum dementiam ex
in his facile praeceptis, periculum. Hac Porphyrius
ba una cum Oraculis Graecè leguntur apud Euclidem
lib. De demonstratione Evangelica 3. quae hic
cere in studiosorum gratiam non inutile fore existimamus.
Auctoris itaque verba sic se habent: $\omega\delta\delta\epsilon\delta\epsilon\zeta\epsilon\nu\ \iota\sigma\alpha\iota$
 $\delta\delta\epsilon\zeta\epsilon\nu\ \alpha\iota\nu\ \pi\omega\iota\nu\ \epsilon\iota\nu\alpha\ \tau\omicron\ \mu\epsilon\lambda\lambda\omicron\nu\ \chi\omicron\upsilon\epsilon\alpha\delta\iota\ \upsilon\phi\ \eta\mu\omega\upsilon\ \tau\omicron\ \mu\epsilon$
 $\gamma\omega\ \chi\epsilon\iota\varsigma\omicron\nu\ \omicron\iota\ \delta\epsilon\omicron\iota\ \delta\upsilon\sigma\epsilon\beta\epsilon\iota\varsigma\alpha\tau\omicron\ \alpha\ \pi\epsilon\phi\omega\iota\alpha\tau\omicron\ \kappa\alpha\iota\ \alpha\iota\theta\epsilon$
 $\nu\alpha\tau\omicron\nu\ \delta\upsilon\phi\eta\mu\omega\varsigma\ \tau\epsilon\alpha\upsilon\tau\epsilon\ \mu\eta\eta\mu\omicron\nu\delta\upsilon\epsilon\sigma\iota\ \kappa\alpha\iota\ \upsilon\pi\epsilon\sigma\tau\epsilon$
 $\delta\pi\lambda\epsilon\gamma\alpha\ \omega\delta\epsilon\iota\ \gamma\omicron\upsilon\omega\ \tau\epsilon\ \chi\epsilon\iota\varsigma\omicron\upsilon\ \epsilon\pi\omega\tau\eta\sigma\alpha\tau\omicron\nu\ \epsilon\iota\sigma\tau\iota$
 $\delta\epsilon\omicron\varsigma\ \phi\eta\sigma\iota\nu$

Οτι μὲν ἀθανάτη ψυχὴ καὶ σῶμα θεοβατὴς
Γιγνώσκῃ σοφίῃ τετιμημένος· ἀλλὰ γὰρ ψυχὴ
Αἰετῶν

ἀνέρος Δυσσεΐη προφερες ἀτη ὄσιν ἐκείνη.

Εὐσεβέστατον ἄρα ἔφη αὐτὸν καὶ τὸ ψυχικὸν αὐτῆς, κα-
δαπερ καὶ τῶν ἄλλων, μὴ θάνατον ὀποθανατιοδῆ-
ναι, ἢν σέβην ἀνοουῶτας τοὺς χριστιάνους. ἐπεροπι-
σάτων δὲ δὲ π ἐμολλάσθη, ἔχρησεν.

Σάμα μὲν ἀδρανέσω βασιάνοις αὐεὶ προβέβη),

Ψυχὴ δὲ Δυσσεΐων εἰς κεράνιον πῆδον ἴλδ.

καὶ ὀπλέγῃ μὴ τὸ χρῆσιμὸν ἐξῆς, αὐτοῖς οὐδὲ Δυσσεΐς
καὶ εἰς κεράνος ὡσπερ οἱ Δυσσεΐς χωρήσας ὡσεὶ τῶτον
μὲν ἔβλασφημῆσθε, ἐλεήσθε δὲ τὸν ἀνθρώπων σὴν
ἡσίου. *Hactenus ille. Idem in initio eiusdem ca-*
pituli (quod propemodum praterieram) sic loquitur:
Nam in libris quos θεολογίων φιλοσοφίας appellat,
in quibus exequitur atque conscribit rerum ad phi-
losophiam pertinentium, velut diuina responsa. ubi
libenter, (si ullus sit coniectura locus) legerim, pro
θεολογίων, ἐκλογίων. Libri enim Porphyrij philo-
sophi ἐκλογίων φιλοσοφίας sapissimè in testimoniū
adducuntur ab Eusebio, & aliis.

Stobaei loca quaedam emendata.

CAP. V.

LICET praeclearam operam nauarit in Ioannis
Stobaei collectaneis emendandis Conradus Gesne-
rus, vir omnium litterarum peritissimus, non tamē
potuit immēsam illud pelagus mendarū exinanire,
praecipuè propter meliorum codicum, eorumq; ma-
ximè auctorum, unde opus tam varium consutū est,

E 4 penu-